

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka, v právní věci žalobce: **I. A.**, zastoupený Mgr. Michalem Solichem, advokátem se sídlem Československé armády 556, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 3. 2013, č. j. 32 Az 16/2012 - 53,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna advokáta Mgr. Michala Solicha **se určuje** částkou 4.114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne ze dne 28. 3. 2013, č. j. 32 Az 16/2012 – 53, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 21. 6. 2012, č. j. OAM-345/ZA-06-HA03-2010, kterým stěžovateli nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

V kasační stížnosti stěžovatel namítal, že krajský soud nesprávně posoudil otázku hrozícího nebezpečí v případě jeho návratu do země původu. Trvá na tom, že osoby, které se politicky angažují mimo území Kazachstánu, jsou po svém návratu pronásledovány. Navíc upozornil na vysokou míru intolerance v Kazachstánu vůči homosexuálně orientovaným jedincům, ke kterým stěžovatel patří. Krajský soud se těmito skutečnostmi vůbec nezabýval, ačkoliv se stěžovatel opakovaně vyjádřil, že mu takové nebezpečí reálně hrozí a že bude po návratu do vlasti pronásledován z důvodu své příslušnosti k určité sociální skupině.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

Stěžovatel v kasační stížnosti neuvedl, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů. Co se týče námitky, že se krajský soud nezabýval některými žalobními námitkami stěžovatele, pak v otázce nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí a rozhodnutí ministerstva lze odkázat na rozsáhlou judikaturu Nejvyššího správního soudu – např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52, ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008 – 136, publ. pod č. 1795/2009 Sb. NSS, všechny dostupné na www.nssoud.cz.

V případě žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany se jednalo o opakovanou žádost. Institut opakované žádosti neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním účelem je postihnout případy, kdy se objeví

pokračování

takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit bez vlastního zavinění během předchozího řízení. Zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času, zejména změnu (bezpečnostní, politické, atd.) situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele. Při opakovaném podání žádosti je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jež může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65, a rozsudek rozšířeného senátu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, publ. pod č. 2642/2012 Sb. NSS, oba dostupné na www.nssoud.cz).

Již v první žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel poukazoval na problémy v souvislosti se svojí sexuální orientací (potíže při výkonu vojenské služby, umístění do psychiatrické léčebny, zbavení svéprávnosti). Tato žádost byla zamítnuta, stejně jako žaloba, protože krajský soud se ztotožnil se závěrem ministerstva o nevěrohodnosti stěžovatelových výpovědí. Kasační stížnost podanou proti tomuto rozsudku Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 5. 8. 2010, č. j. 7 Azs 30/2010 – 136, odmítl jako nepřijatelnou a odkázal na judikaturu k otázce posuzování věrohodnosti výpovědí žadatelů o mezinárodní ochranu. Na tuto argumentaci krajský soud v napadeném rozsudku odkázal s tím, že stěžovatel pouze zopakoval důvody své první žádosti. Proto pokud by se krajský soud výslovně nezabýval námitkami stěžovatele souvisejícími s jeho sexuální orientací, nemohlo by tím dojít k zásahu do práv stěžovatele. Krajský soud se však nad rámec vymezený těmito námitkami zabýval a hodnotil závěry ministerstva i podklady, na jejichž základě ministerstvo rozhodovalo.

Jako nové důvody v žádosti stěžovatel uvedl politické aktivity, které prováděl na území České republiky, kde se podle svého tvrzení stal členem politické strany Alga, přičemž v prostředí kazašských studentů vykonával agitační činnost a měl v úmyslu pořádat protestní akci proti současnému prezidentovi, která se ale neuskutečnila. Během přípravy této akce jej sledovali zaměstnanci konzulátu. Stěžovatel uvedl, že pokud by se vrátil do Kazachstánu, mohl by být trestán za porušení národních a mezinárodních vztahů, ze separatismu, urážky prezidenta a za vyzrazení státních tajemství. Krajský soud se těmito tvrzeními zabýval a ztotožnil se s hodnocením ministerstva, když politické aktivity stěžovatele nebyly důvodem jeho potíží a odchodu z vlasti a nebyly ani takové intenzity, aby vešly v obecnější známost. Nejvyšší správní soud v tomto směru odkazuje na rozsudek ze dne 12. 4. 2012, č. j. 7 Azs 9/2012 – 46, www.nssoud.cz, v němž vyslovil závěr, že „(h)rozba trestního stíhání či již zahájené stíhání tak může být sama o sobě azylově relevantní jen v omezeném okruhu případů, a to tehdy, když osobě, jež je jí ohrožena, v souvislosti s tím brozí skutečně zásadní fyzické či psychické útrapy či dokonce smrt již jen z důvodu, že v zemi původu takové následky trestního stíhání pravidelně (tj. ve významné části případů) nastávají, tj. jsou přiměřeně pravděpodobné. Dále tomu může být v případech, kdy je z konkrétních skutečností patrné, že u žadatele se okolnosti jeho stíhání či možného stíhání v nežádoucím směru významně a s velmi tíživými důsledky pro sféru jeho základních práv vymykají obvyklým standardům země původu. Např. proto, že stíhání je vedeno z účelových politických důvodů či proto, aby zastrašilo, umlčelo či jinak nelegitimně ovlivnilo stíhaného nebo jej připravilo o majetek, případně zničilo jeho společenské postavení, přičemž prostředky k nápravě

takto účelového trestního stíhání a na ochranu stíhaného v zemi původu nejsou k dispozici či jsou neúčinné. Azylově relevantním důvodem proto většinou nebudou excesy při vyšetřování, a to zpravidla ani dějí-li se opakovaně, nejsou-li vedeny zlovolným záměrem, či obecně tvrdá praxe orgánů trestní spravedlnosti, nedosahuje-li nelidských rozměrů.“ K minimální intenzitě útrap, jež mohou být azylově relevantní, je lze také odkázat např. na rozsudek ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 - 52, publ. pod č. 1066/2007 Sb. NSS, www.nssoud.cz.

V souvislosti s obavami stěžovatele, že utrpí závažnou újmu spočívající v trestním stíhání a odnětí svobody po návratu do země původu, je možno poukázat na test „reálného nebezpečí“, který Nejvyšší správní soud ve své judikatuře aplikuje. Například v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82, www.nssoud.cz, dospěl k závěru, že „*povinnost nevystavit žadatele o azyl mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu (...) je dána, pokud brozí „reálné nebezpečí“, že bude takovému zacházení vystaven.*“ A dále že „*reálným nebezpečím*“ (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení „*skutečné nebezpečí*“) nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho“. V rozsudku ze dne 31. 8. 2011, č. j. 7 Azs 23/2011 – 83, www.nssoud.cz, pak Nejvyšší správní soud doplnil, že „*Přesto, že test „reálného nebezpečí“ je vůči stěžovateli přísnější než test „přiměřené pravděpodobnosti“ [ten se použije pro zkoumání „odůvodněnosti strachu z pronásledování“ podle § 12 písm. b) zákona o azylu], i tak nedosahuje intenzity trestního standardu „nade vší pochybnost“. V tomto ohledu nutno poukázat především na úvahy o „real risk“ (reálném riziku) nelidského a ponižujícího zacházení vyslovené Evropským soudem pro lidská práva ve věci Vilvarajah a další proti Spojenému království v rozsudku ze dne 30. 10. 1990 (žádosti č. 13163/87, 13164/87, 13165/87, 13147/87 a 13148/87), zejm. na jeho bod 103. Tento rozsudek ve svých úvahách navazuje na předchozí rozsudek téhož soudu ve věci Cruz Varas a další proti Švédsku ze dne 20. 3. 1991 (žádost č. 15576/89), zejména na jeho body 69 a 70. Důvodnost obav se s ohledem na závěry výše uvedených rozhodnutí odvíjí od toho, zda jsou dány závažné důvody domnívat se („where substantial grounds have been shown for believing“), že cizinec bude v případě návratu do země původu čelit reálnému riziku mučení, nelidského či ponižujícího zacházení.“*

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na stížní námitky a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Stěžovateli byl ustanoven zástupcem advokát podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. a v takovém případě platí odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle ust. § 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších

pokračování

předpisů, náleží advokátu odměna za jeden úkon právní služby (doplnění kasační stížnosti) v částce 3.100 Kč a podle ust. § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč. Protože ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšuje se jeho odměna o částku odpovídající této dani, kterou je povinen odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tj. o 714 Kč. Celková částka odměny tedy činí 4.114 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. července 2013

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu